

Andrzej Zabłocki (1945–2023)

W dniu 30.11.2023 r. w wieku 78 lat zmarł w Chile Andrzej Zabłocki (ryc. 1) – wybitny inżynier górnictwa, propagator nowoczesnych maszyn, organizator Polonii latynoamerykańskiej i postać o międzynarodowej renomie. Zasłużył się Polsce, Finlandii i Chile. Wielu absolwentem górnictwa i geologii stosowanej otworzył drzwi do kariery górniczej w Chile, kraju bogatym w złoża rud metali i soli.

Andrzej Zabłocki urodził się 27.01.1945 r. w Wilnie. Po zakończeniu II wojny światowej zamieszkał z rodzicami w Świdnicy, gdzie ukończył szkołę średnią. Był jednym z pierwszych absolwentów Wydziału Górniczego Politechniki Wrocławskiej (dyplom nr 14). W trakcie studiów odbył w 1966 r. w Finlandii trzymiesięczną praktykę zawodową zorganizowaną przez *Association for the Exchange of Students for Technical Experience* (IAESTE). Po studiach podjął pracę w Strzeblowskich Kopalniach Surowców Mineralnych.

W 1968 r. wyjechał do Finlandii, gdzie pracował w kopalni *Outokumpu OY* jako zwykły górnik. Założył rodzinę z poznaną w trakcie praktyki Ritvą Rihijärvi. Opanowawszy język fiński został inżynierem sprzedaży w przedstawicielstwie znanej szwedzkiej firmy *Atlas Copco*. Po paru latach został przedstawicielem tej firmy. Jako starszy doradca i ekspert ds. maszyn górniczych stał się uznaną postacią skandynawskiego górnictwa, czego dowodem jest współautorstwo fińskich podręczników: *Górnictwo* (1982) i *Inżynieria cywilna* (1987).

Wyróżniał się zmysłem organizacyjnym i niepospolitą energią. W latach 1968–1982 był aktywnym członkiem Zjednoczenia Polaków w Finlandii, a następnie jego prezesem (od 1978 r.). Od 1970 r. był członkiem Fińskiego Stowarzyszenia Inżynierów Górników.

Po 14 latach pracy w Finlandii firma wysłała go do rozwijającego górnictwo Chile, gdzie zadomowił się z rodziną. Jego aktywność społeczna, dorobek i patriotyzm są porównywane do osiągnięć wybitnego polskiego emigranta do Chile – Ignacego Domeyki.

Delegowanie A. Zabłockiego do Chile w 1982 r. było związane z jego pochodzeniem i sytuacją geopolityczną. Władze *Atlas Copco* uznały, że Polak, który doświadczył komunizmu, szybciej niż szwedzcy liberałowie odnajdzie się w kraju zarządzanym wówczas po komunistach S. Allende przez dyktatora A. Pinocheta. Nie pomylili się – po kilku latach zdobywania pozycji zawodowej w Chile i jej ugruntowaniu Polak, jako dyrektor handlowy *Atlas Copco*, nie tylko rozwinął handel maszynami swej firmy, ale przyczynił się do unowocześnienia górnictwa chilijskiego.

Wkrótce stanął na czele chilijskiej Polonii. Rozpoczął od działalności w polonijnym kole im. Jana Pawła II i w Zjednoczeniu Polskim w Chile (ZPCh) im. Ignacego Domeyki. W 1991 r., po upadku komunizmu we Wschodniej Europie, przy wsparciu ambasady RP w Santiago de Chile oraz dzięki nakłonieniu do współpracy licznych członków rodziny Ignacego Domeyki osiadłych w Chile, aktywizował i konsolidował miejscową Polonię, wsparł finansowo w imieniu ZPCh wydanie książki Raula Małachowskiego i Efraima Szmulewicza *Historia emotiva de Polonia*, pierwszej tego typu publikacji w języku hiszpańskim na terenie Ameryki Łacińskiej. Sfinansował dwa filmy poświęcone jednej z najbardziej barwnych i za-

Ryc. 1. Andrzej Zabłocki w 2010 r. obok portretu Ignacego Domeyki, który ufundował dla Instytutu Inżynierów Górnictwa w Chile. Fot. M. Sikora

służonych postaci Polonii chilijskiej, Raulowi Małachowskiemu.

Postać Andrzeja Zabłockiego, polskiego patrioty i działacza polonijnego, została utrwalona w filmie Krzysztofa Rogali *Polski Książę z Chile*, wielokrotnie emitowanym w TVP *Polonia*. Obszernych informacji na temat chilijskiej Polonii udzielił autorom książek poświęconych ogólnej problematyce polskich śladów w Ameryce łacińskiej: m.in. Mirosławowi Olszyckiemu (*Ziemia czerwonych drzew*) i Jarosławowi Fiszbachowi (*Polskim szlakiem przez Amerykę Południową*), których gościł u siebie w domu.

Od samego początku pobytu w Chile aktywnie włączył się do działalności Chilijskiego Instytutu Inżynierów Górnictwa. Szybko został członkiem zarządu tego stowarzyszenia oraz doradcą prestiżowego miesięcznika górniczego *Mineria Chilena*. Upowszechniał wiedzę na temat polskiego górnictwa, jego tradycji i obyczajów. Wygłosił wiele odczytów oraz opublikował znaczną liczbę artykułów na temat polskiego górnictwa, m.in. na temat KGHM *Polska Miedź*, o którym wówczas niewiele wiedziano w Ameryce Południowej. Tworzył sprzyjający klimat do uzyskania koncesji na rozpoznanie i eksploatację złoża rud miedzi Sierra Gorda przez ten polski kombinat, a następnie do utworzenia kopalni *Ignacio Domeyko*.

Zawodowa działalność Andrzeja Zabłockiego spotkała się uznaniem parlamentu chilijskiego, który przyznał mu w 2004 r. specjalny medal chilijskiego kongresu, w 2007 r. został zaś wyróżniony przez chilijskie Ministerstwo Górnictwa honorowym tytułem *Zasłużony Inżynier Górnik*. W 2011 r. Andrzej Zabłocki otrzymał kolejne wyróżnienia – najpierw Instytutu Inżynierów Górnictwa z rąk ówczesnego ministra górnictwa w Chile, a w listopadzie jako wybitny absolwent Politechniki Wrocławskiej.

Trzeba podkreślić, że inżynier Zabłocki godnie kontynuował misję Ignacego Domeyki i we wszystkich aspektach pracy zawodowej podkreślał swój polski rodowód i dziedzictwo. Był współorganizatorem chilijskich obchodów 200-lecia urodzin Ignacego Domeyki w 2002 r. Ufundował oraz zorganizował wmurowanie specjalnej tablicy pamiątkowej ku czci Ignacego Domeyki w głównej siedzibie Instytutu Inżynierów Górnictwa w Chile oraz ufundował dla tegoż instytutu portret Ignacego Domeyki, namalowany przez Raula Małachowskiego. Zgromadził fundusze (ZPCh) niezbędne do opublikowania książki Jerzego Achmatowicza *Por las huellas de Domeyko: „Araucanía y sus Habitantes” de Ignacio Domeyko – 150 años después (Śladami Ignacego Domeyki: Araukania i jej mieszkańcy Ignacego Domeyki 150 lat później)*, której uroczysta prezentacja odbyła się w 2002 r. w sali im. Ignacego Domeyki na Uniwersytecie Chilijskim. Jako prezes ZPCh przyczynił się do sponsorowania specjalnej wystawy w chilijskiej Bibliotece Narodowej ku czci Ignacego Domeyki oraz wydania przewodnika po tej wystawie w formie książkowej. W trakcie obchodów roku domeykowskiego w Chile wziął udział w wielu konferencjach i aktywizował Polonię chilijską do partycypacji we wspomnianych obchodach.

Andrzej Zabłocki posługiwał się biegle językami: polskim, rosyjskim, fińskim, szwedzkim, niemieckim, angielskim i hiszpańskim – i w każdym z tych języków mówił tak interesująco, że nie tylko było warto go słuchać, ale przede wszystkim chciało się go lepiej poznać.

Za wybitne zasługi w działalności polonijnej w 1994 r. prezydent Lech Wałęsa odznaczył go Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, a w 2004 r. prezydent Aleksander Kwaśniewski przyznał mu Krzyż Komandorski tego orderu. W 2004 r. otrzymał Medal Uznania Izby Deputowanych Chile, a w 2011 r. Nagrodę Ministra Górnictwa Chile. W 2009 r. chilijski rząd wraz organizacjami branżowymi przyznał mu tytuł *Górnika Roku*. Został również uhonorowany *Medalem za 25 lat pracy w zawodzie*, a w lipcu 2021 r. minister spraw zagranicznych RP udekorował go Odznaką *Bene Merito*.

W jego osobie żegnamy Wielką Postać Chilijskiego Świata Górniczego, a dla nas – jego wieloletnich przyjaciół, w tym wielu młodych Polaków oraz Finów – Człowieka Wiedzy i tego, który otworzył nam drzwi do górniczej kariery w Chile i Polsce.

Cześć Jego pamięci!

Marta Zygmant, Wojciech Glapa, Andrzej Paulo